


VORMEN VOOR SAMENWERKING EN  
VERZELFSTANDIGING

RECHTSVORMEN

Berenschot



---

---

---

---

---

---

---

---

PROGRAMMA

Welke rechtsvormen zijn er?

Waarom dienen de verschillende rechtsvormen?

Wanneer welke rechtsvorm te gebruiken?

Voordelen en nadelen?

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

DE RECHTSVORMEN

- Commissie
- Gemeenschappelijk orgaan
- Gemeenschappelijk openbaar lichaam
- Centrumgemeente/centrumprovincie/centrumwaterschap
- Stichting
- Vereniging
- Venootschap (BV/NV)

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**COMMISSIE**

Een ZELFSTANDIG BESTUURSORGAAN binnen de organisatie van de GEMEENTE/PROVINCIE

Artikel 83 EN 84 Gemeentewet

Artikel 81 EN 82 Provinciewet

Artikel 52 Waterschapswet (Afdeling)

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING**

Een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm tussen bestuursorganen van gemeenten, provincies en/of waterschappen.

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING**

Artikel 8 WGR

1. Bij de regeling kan een openbaar lichaam worden ingesteld. Het openbaar lichaam is rechtspersoon.
2. In daarvoor bijzonder in aanmerking komende gevallen kan bij de regeling, in plaats van een openbaar lichaam, een gemeenschappelijk orgaan worden ingesteld.
3. In de regeling kan worden bepaald dat daarin omschreven bevoegdheden van bestuursorganen van aan de regeling deelnemende gemeenten worden uitgeoefend door bestuursorganen van een der deelnemende gemeenten.

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**STICHTING**

Een **RECHTSPERSOON** zonder leden die beoogt met behulp van een daartoe bestemd **VERMOGEN** een in de statuten vermeld **DOEL** te verwezenlijken.

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot Page 1

---

---

---

---

---

---

---

---

**VERENIGING**

Een rechtspersoon met **LEDEN** die beoogt een in de statuten vermeld doel te verwezenlijken.

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot Page 1

---

---

---

---

---

---

---

---

**VENNOOTSCHAP**

Een **RECHTSPERSOON** waarin **AANDEELHOUDERS** **KAPITAAL** bijeen brengen om daarmee **ONDERNEMINGSACTIVITEITEN** te doen verrichten.

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot Page 1

---

---

---

---

---

---

---

---

**SCHEMA VAN RECHTSVORMEN**

<i>Verzelfstandiging</i>	<i>Samenwerking</i>
Commissie/Afdeling	Gemeenschappelijke regeling
Stichting	Stichting
Vereniging	Vereniging
Vennootschap	Vennootschap

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**UITGANGSPUNTEN VOOR KEUZE RECHTSVORM**

- Geen macht zonder controle
- Voorkeur voor de publiekrechtelijke vorm
- Publiekrechtelijke vorm volgt de publiekrechtelijk bevoegdheid

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**HET SOORT VAN DE ACTIVITEIT**

Verlening van vergunningen, subsidies, opleggen van dwangsommen, inning van belasting etc.

In stand houden van een zwembad, muziekschool of bibliotheek etc.

Vull ophalen, ICT-ondersteuning, verzorgen van drukwerk etc.

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**DE SOORT RECHTSVORM**

BESTUURSORGAAN (publiekrechtelijke overheidstaak)  
RECHTSPERSOON (niet publiekrechtelijke overheidstaken)

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**INTERNE STRUCTUUR VAN DE RECHTSVORMEN**

Commissie: 1 orgaan  
Gemeenschappelijk orgaan: 1 orgaan  
Gemeenschappelijk openbaar lichaam: AB, DB en Vz.  
Stichting: Bestuur of AB & DB of Bestuur & RvT  
Vereniging: Bestuur en ledenvergadering  
Vennootschap: Verg. van aandeelhouders, directie en (bij grote vennootschappen: RvC)

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**OPRICHTING VAN DE RECHTSVORM**

Commissie, gemeenschappelijk orgaan en gemeenschappelijk openbaar lichaam: bestuursorgaan waarvan bevoegdheden worden overgedragen  
Stichting, vereniging en vennootschappen: college van B&W/GS

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**Kun je zo maar een rechtsvorm oprichten?**

Artikel 1 WGR

1. De raden, de colleges van burgemeester en wethouders ... van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of te zamen, ..., een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.
2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. (...)
3. ...

———— Berenschot ————

---

---

---

---

---

---

---

---

**Kun je zo maar een rechtsvorm oprichten?**

Artikel 160 Gemeentewet

1. ....
2. Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, vennootschappen, verenigingen etc. indien dat *in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang*. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
3. Een besluit als bedoeld in het tweede lid behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten. (...)
4. ....

———— Berenschot ————

---

---

---

---

---

---

---

---

**DOEL VAN DE RECHTSVORM**

**VENNOOTSCHAP:** winst maken, statutair doel nastreven

**STICHTING en VERENIGING:** geen winst maken, statutair doel nastreven

**COMMISSIE EN GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING:** omschreven belang behartigen en toegedeelde bevoegdheden uitoefenen

———— Berenschot ————

---

---

---

---

---

---

---

---

**DOEL VAN DE RECHTSVORM EN BELANG VAN DE OVERHEID**

- Vallen niet zonder meer samen bij gebruik van de stichting en vereniging
- Vallen niet samen bij gebruik van vennootschappen
- Vallen samen bij gebruik van de commissie/afdeling en de gemeenschappelijke regeling

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot 2006-11

---

---

---

---

---

---

---

---

**BEPERKINGEN BIJ PUBLIEKRECHTELIJKE BEVOEGDHEDEN**

Het gesloten stelsel van bevoegdheidsverdeling verbiedt delegatie aan privaatrechtelijke rechtsvormen

Risico van doorbreking van het beginsel 'GEEN MACHT ZONDER CONTROLE' (Masterclass 2)

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot 2006-11

---

---

---

---

---

---

---

---

**BEPERKINGEN BIJ HET VERRICHTEN VAN NIET-PUBLIEKRECHTELIJKE HANDELINGEN DOOR DE OVERHEID**

Is de overheid daartoe überhaupt wel bevoegd?

**MEDEDINGINGSRECHT** (oneerlijke concurrentie, kruissubsidiering, staatssteun)

Uiteenlopen van het belang van de rechtspersoon en het algemeen belang

© Copyright Berenschot Groep B.V. Berenschot 2006-11

---

---

---

---

---

---

---

---

**GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING**

- Samenwerking inzake publiekrechtelijke handelingen
- Samenwerking inzake niet-publiekrechtelijke handelingen
- Vrijheid: geen goedkeuring door GS meer (f.g.v. gemeenten)
- Voldoet aan de voorkeur voor de publiekrechtelijke vorm
- Publiekrechtelijk stelsel voor controle is op voorhand gegeven

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**STICHTING**

- Rechtsvorm voor uitvoering van niet-publiekrechtelijke handelingen
- Geen rechtsvorm voor uitvoering van publiekrechtelijke handelingen
- Flexibele rechtsvorm
- Beperkte vrijheid tot instelling: goedkeuring door GS of Minister of mag zelfs in het geheel niet
- Voldoet niet aan de voorkeur voor de publiekrechtelijke vorm
- Een regeling voor controle moet in de statuten worden vastgelegd

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---

**PAUZE**

Berenschot

---

---

---

---

---

---

---

---